

Het Academiegebouw

Het Academiegebouw vormt samen met de aangrenzende pandhof een complex dat behoorde aan het middeleeuwse Utrechtse Domkapittel. De huidige Aula werd in 1462 gebouwd als vergaderzaal voor dit kapittel. In deze zaal werd in 1579 de Unie van Utrecht ondertekend die beschouwd wordt als de grondslag van de Nederlandse Staat. Het stadsbestuur vestigde in 1634 hier de Illustre School. Deze instelling kreeg in 1636 het recht de hoogste academische graad, de doctorstitel, te verlenen; het begin van de Utrechtse universiteit.

Het onderwijs was georganiseerd in vier faculteiten: een theologische, een juridische, een filosofische en een medische faculteit. Sindsdien is het aanbod verder gegroeid. Momenteel verzorgt de Universiteit Utrecht een haast volledig onderwijsaanbod in de alfa-, bèta-, gamma- en medische wetenschappen inclusief een faculteit voor diergeneeskunde. Jaarlijks studeren circa 3000 studenten af; promoveren circa 400 mensen tot doctor; en houden 50 tot 60 nieuwe hoogleraren hun oratie in dit gebouw.

Het huidige Academiegebouw was een geschenk van de burgers van stad en provincie Utrecht aan de universiteit ter gelegenheid van haar 250-jarige bestaan in 1886 om te voorzien in de groeiende vraag naar onderwijsruimten en ruimte voor academische ceremoniën. Het is gebouwd in de rijke neorenaissance-stijl naar een ontwerp van de bouwmeesters E. Gugel en F.J. Nieuwenhuis en was gereed in 1894. De gevels van het gebouw zijn rijk van beeldhouwwerk voorzien.

In één van de reliëfs van de beeldhouwer W. Mengelberg komt de tekst 'Sol Iustitiae Illustrat Nos' (Zon der Gerechtigheid Verlicht Ons) voor. Dit is de zinspreuk van de Utrechtse universiteit sinds 1636. U treft de tekst ook aan bij de zonnepool die op het plein voor het Academiegebouw is geplaatst. In het embleem of logo van de universiteit is deze spreuk ook opgenomen, rond het rood-witte wapen van de stad Utrecht verbeeldend de mantel van Sint Maarten. Op diverse plaatsen in het Academiegebouw treft u dit wapen aan.

In 2002 werd het gehele gebouw gerenoveerd. Architectenbureau Fritz bracht de oorspronkelijke luister terug in het gebouw en maakte het beter toegankelijk voor de rond tweehonderdduizend gasten en bezoekers die wij jaarlijks ontvangen.

1936 - De rector spreekt in de Aula hoogleraren toe ter gelegenheid van het 300-jarige bestaan van de universiteit.

2002 - Studenten scheikunde krijgen in de Aula hun bul uitgereikt.

Universiteit Utrecht

HET ACADEMIEGEBOUW

Academiegebouw

Domplein 29

3512 JE Utrecht

Tel 030 2538252

Fax 030 2538315

Bus: lijn 2

Het Academiegebouw op het Domplein is meer dan een monument. Het is het ceremoniële en representatieve hart van de Universiteit Utrecht. Academische plechtigheden als oraties, promoties en afstuderen worden hier gehouden. Ook worden in het gebouw conferenties, vergaderingen, diners en recepties georganiseerd.

BEGANE GROND

1 Johanna Westerdijkkamer

Johanna Westerdijk (1883-1961) was als biologe verbonden aan de Utrechtse universiteit. Zij werd in 1917 de eerste vrouwelijke hoogleraar in Nederland. De kamer wordt gebruikt als foyer.

2 Anna Maria van Schurmankamer

Anna Maria van Schurman (1607-1678) was een Utrechtse theologe en filosofe. Zij was de eerste vrouw die lessen aan de Utrechtse universiteit volgde. De kamer doet dienst als foyer.

3 R.Descarteshof

René Descartes (1596-1650) was één van de belangrijke grondleggers van het Rationalisme en de Verlichting. De Utrechtse universiteit was de eerste waar zijn standaardwerk 'Discours de la méthode' werd onderwezen. Hij verbleef na 1635 verschillende malen in Utrecht. Het hof is de grote buitentuin van het complex.

4 Zaal 1636

De naam van de zaal verwijst naar het stichtingsjaar van de Utrechtse universiteit. Op de schouw zijn afgebeeld Van der Hoolck en Van Velthuisen, burgemeesters van de stad Utrecht in 1636. De zaal doet dienst als receptiezaal.

5 Chr. Eijkmankamer

Christiaan Eijkman (1858-1930) was medicus en van 1898 tot aan zijn pensionering in 1928 als hoogleraar verbonden aan de Utrechtse universiteit. In 1929 kreeg hij de Nobelprijs voor geneeskunde. In deze kamer hangen portretten van Utrechtse wetenschappers en alumni, waaronder Nobelprijswinnaars.

6 Unie van Utrechtzaal

In deze zaal werd in 1579 de Unie van Utrecht getekend, het begin van de Nederlandse Staat. De zaal wordt gebruikt als Aula. Hier worden de oraties gehouden en andere academische activiteiten.

7 Nicolaas Beetshof

Nicolaas Beets (1814-1903) was een bekende Utrechtse schrijver en dichter. Hij was van 1875 tot 1884 hoogleraar godgeleerdheid aan de Utrechtse universiteit. Het hof is het binnenhof van het gebouw.

8 Belle van Zuylenzaal

Belle van Zuylen (1740-1805) was een vooraanstaand Europees schrijfster, ook bekend als Madame de Charrière. Zij studeerde in Utrecht. De zaal is in gebruik als conferentiezaal.

9 M.H.J.P. Thomassenhal

Marie H.J.P. Thomassen (1847-1906) was van 1881 tot 1906 hoogleraar aan de Rijksveeartsenijschool in Utrecht, de latere faculteit Diergeneeskunde. Thomassen heeft belangrijk bijgedragen aan de ontwikkeling van de Rijksveeartsenijschool en de diergeneeskundige wetenschap. De hal werd in 1924 aan het Academieggebouw toegevoegd.

EERSTE VERDIEPING

1 C.W. Opzoomerkamer

Cornelis W. Opzoomer (1821-1892) was van 1846 tot 1889 hoogleraar wijsbegeerte in Utrecht. Hij was de eerste die zijn inaugurele rede niet in het Latijn maar in het Nederlands uitsprak. Naast vooraanstaand wijsgeer, was hij ook jurist en vertaler. De kamer wordt gebruikt als vergaderkamer.

2 G.W. Kernkampkamer

Gerhard W. Kernkamp (1864-1943) was historicus en van 1903 tot 1935 hoogleraar algemene en vaderlandse geschiedenis na de Middeleeuwen en politieke aardrijkskunde. Hij schreef in 1936 de geschiedenis van de universiteit. De kamer doet dienst als bestuurskamer.

3 J. Röellkamer

Jhr.mr. Joan Röell (1844-1914) was lid en van 1898 tot 1914 ook president van het curatorium van de universiteit, vroeger het hoogste bestuursorgaan van de universiteit. Röell was ook lid en voorzitter van de Tweede Kamer, minister van buitenlandse zaken en vice-president van de Raad van State. De kamer doet dienst als bestuurskamer.

4 Maskeradezaal

Maskerade verwijst naar de vroegere gewoonte onder studenten om verkleedtochten te houden bij lustra. De zaal doet dienst als receptiezaal.

5 W.L.P.A. Molengraaffkamer

Willem L.P.A. Molengraaff (1858-1931) was van 1885 tot 1917 hoogleraar handelsrecht en burgerlijke rechtsbevordering aan de Utrechtse universiteit.

6 F.C. Donderskamer

Franciscus C. Donders (1818-1889) was geneeskundige en hoogleraar aan de Utrechtse universiteit van 1848 tot 1888. Hij was grondlegger van de oogheelkunde en oprichter en geneesheer-directeur van het Nederlandsch Gasthuis voor Behoeftige en Minvermogene Ooglijders.

7 Chr.H.D. Buys Ballotkamer

Christophorus H.D. Buys Ballot (1817-1890) was internationaal befaamd natuurkundige en meteoroloog en hoogleraar aan de Utrechtse universiteit, waar hij tussen 1847 en 1888 verschillende hoogleraarschappen vervulde. Hij was oprichter van het Koninklijk Nederlands Meteorologisch Instituut.

8 Senaatszaal

De Senaat was vroeger de raad van hoogleraren. Deze vergaderde hier. De Senaat werd voorgezeten door de rector magnificus, die ook de academische gemeenschap vertegenwoordigde naar buiten. De zaal toont één van de meest uitgebreide reeksen professorenportretten in Nederland uit verschillende eeuwen. Tegenwoordig worden hier de promoties gehouden.

BEGANE GROND

1E VERDIEPING